

33/11

Zdzisław Głuszczyk
JANUSZ KARWAT

WYŻSZA SZKOŁA OFICERSKA

WOJSK PANCERNYCH

IM. ST. CZARNIECKIEGO

TRADYCJE

151

4A

i WSPÓŁCZESNOŚĆ

WYŻSZA SZKOŁA OFICERSKA
WOJSK PANCERNYCH
IM. ST. CZARNIECKIEGO

TRADYCJE
i WSPÓŁCZESNOŚĆ

Panu majorowi

Zygmuntowi FUDAKOWSKIEMU

*na pamiątkę,
z serdecznym podziękowaniem za pomoc
w zebraniu materiałów do biografii
śp. gen. dyw. Franciszka SKIBIŃSKIEGO.*

Fr. Idkowiak

mjr mgr inż. Franciszek IDKOWIAK

Zdzisław Głuszczyk

JANUSZ KARWAŃ

WYŻSZA SZKOŁA OFICERSKA
WOJSK PANCERNYCH
IM. ST. CZARNIECKIEGO

TRADYCJE
i WSPÓŁCZESNOŚĆ

Projekt okładki:

Iwona Bauer

Korekta:

Janusz Karwat

Zdjęcia:

*Jerzy Konowalski, Wiesław Sapa
oraz ze zbiorów autorów*

Zakład Poligraficzny Księgarni Św. Wojciecha – Poznań 1994

Nr zam. 70/90

SPIS TREŚCI

WSTĘP	6
ROZDZIAŁ I: Szkolnictwo broni pancernej w latach 1919–1944	10
1. W okresie II Rzeczypospolitej (1919–1939)	10
2. Z tradycji poznańskich oddziałów pancernych	16
3. Szkolnictwo pancerne na frontach II wojny światowej	22
ROZDZIAŁ II: Powstanie i rozwój Oficerskiej Szkoły Czołgów w latach 1944–1947	27
1. Powstanie i struktura organizacyjna Oficerskiej Szkoły Czołgów (październik 1944 – kwiecień 1945)	27
2. Dalszy rozwój organizacyjny szkoły w Modlinie	31
ROZDZIAŁ III: Przygotowanie kadr w latach 1947–1967	39
1. Oficerska Szkoła Broni Pancernych i Wojsk Samochodowych	39
2. Techniczna Szkoła Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych w Giżycku (1951–1957)	42
3. Oficerska Szkoła Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych. Udział w wydarzeniach czerwca 1956 r.	45
4. Oficerska Szkoła Wojsk Pancernych (1957–1967)	49
ROZDZIAŁ IV: Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Pancernych 1967–1994	55
1. Organizacja uczelni	55
2. Kształcenie oficerów	58
3. Przygotowanie oficerów i podchorążych rezerwy	64
4. Szkoła Chorążych, kursy i przygotowanie podoficerów zawodo- wych	66
5. Szkolenie fizyczne i sport	69
6. Rozwój kadry dowódczej i dydaktycznej	71
7. Praca naukowo-badawcza	75
8. Rozwój bazy szkoleniowej	79
9. Zabezpieczenie logistyczne	81
10. Działalność oświatowo-wychowawcza	84
11. WSOWP w życiu Poznania i Wielkopolski	91
ROZDZIAŁ V: W drodze do nowej Wyższej Szkoły Oficerskiej im. Ste- fana Czarnieckiego	96
1. Okres przejściowy	96
2. Doświadczenia i wnioski	99
ZAŁĄCZNIKI	107
BIBLIOGRAFIA	148
INDEKS OSOBOWY	154

WSTĘP

Szanowny Czytelniku przekazujemy Ci pracę traktującą o dorobku dydaktyczno-wychowawczym Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Pancernych im. Stefana Czarnieckiego.

W roku bieżącym obchodzimy bowiem jubileusz 50-lecia jej powstania. Zaistniała w roku 1944 i przez półwiecze spełniała zasadniczą rolę w kształceniu kadr dowódczych dla sił zbrojnych, przygotowując jednocześnie młodych ludzi do służby obywatelskiej. Przypomnieć należy, iż w tym roku mija również 75 rocznica powstania szkolnictwa związanego z polską bronią pancerną, a WSOWP to też kontynuatorka tradycji szkolnictwa pancernego Drugiej Rzeczypospolitej i okresu drugiej wojny światowej.

Prezentowana praca stanowi próbę ujęcia podstawowych problemów związanych z genezą oraz rozwojem WSOWP. Opracowanie ma układ chronologiczno-tematyczny i składa się z pięciu rozdziałów. W pierwszym w bardzo ogólnych zarysach przedstawiono problematykę przygotowania kadr broni pancernej w latach Drugiej Rzeczypospolitej i podczas drugiej wojny światowej. Jego uzupełnieniem jest informacja o poznańskich oddziałach pancernych okresu międzywojennego. Rozdział II zawiera informacje o utworzeniu Oficerskiej Szkoły Czołgów w Chełmie, dotyczy trudnego okresu prowadzenia kursów typu wojennego oraz funkcjonowania szkoły w Modlinie. Kolejny, trzeci, traktuje o dwudziestoleciu 1947–1967, o dokonujących się przeobrażeniach strukturalnych, w tym Technicznej Szkole Oficerskiej Wojsk Pancernych i Zmotoryzowanych w Giżycku. Rozdział IV, najobszerniejszy, poświęcony został omówieniu dwudziestosześcioletniego dorobku szkoły jako uczelni wyższej. Ostatni rozdział jest próbą podsumowania pięćdziesięcioletniej działalności szkoły. Omówiono w nim także dzisiejsze problemy, zwrócono uwagę na zmiany, jakie zaszły w latach dziewięćdziesiątych.

Opracowanie dziejów szkoły podejmowano dotychczas dwukrotnie. W roku 1974 krótki zarys historii WSOWP przedstawili Marian Biedrzycki, Edmund Łukasik i Tadeusz Skowron. Pięć lat później z okazji 35-lecia uczelni nieco poszerzoną monografię opracował Edmund Łukasik. Autorzy wyczerpująco przedstawili pierwsze lata funkcjonowania szkoły. Jednak okres, w jakim powstały te opracowania, uniemożliwił poruszenie niektórych zagadnień, m.in. problemów związanych z udziałem szkoły w wydarzeniach kryzysowych w historii PRL.

Historia szkoły, jej problemy i życie znalazły również odbicie w prasie wojskowej i regionalnej. W różnych czasopismach zamieszczono ponad sześćset artykułów o szkole. Większość z nich o charakterze informacyjnym. W prezentowanym Czytelnikowi opracowaniu wykorzystano także 18 prac

dyplomowych podchorążych, tematycznie związanych z funkcjonowaniem szkoły. Uzyskano 26 relacji pisemnych oraz ponad sto ustnych. Pozwoliły one wczuć się w klimat opisywanego okresu i krytycznie spojrzeć na niektóre dokumenty. Cennym źródłem informacji były też kroniki szkoły, kroniki cykli przedmiotowych, pododdziałów i organizacji społecznych.

Głównym jednak i najcenniejszym źródłem informacji o szkole były materiały zgromadzone w Centralnym Archiwum Wojskowym w Warszawie (lata 1944–1957), Archiwum Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu (lata 1958–1988) i w Archiwum Wojewódzkim w Poznaniu. Łącznie poddano analizie 291 teczek problemowych znajdujących się w wymienionych archiwach. Korzystano też ze źródeł drukowanych i dokumentów szkoleniowych przechowywanych w archiwum szkoły i w Bibliotece Głównej.

Autorzy tej pracy pragną przede wszystkim upamiętnić sylwetki ludzi zasłużonych w procesie przygotowania kadr dla wojsk pancernych. Historię „pancernej” tworzyli i tworzą ludzie – kadra zawodowa, słuchacze i pracownicy cywilni. Wydawnictwo niniejsze jest wyrazem szacunku dla ich trudu, jest także próbą przekazania zbiorowego i indywidualnego wysiłku w zakresie działalności szkoleniowo-wychowawczej.

Autorzy pragną wyrazić wdzięczność tym wszystkim, których pomoc i współdziałanie przyczyniły się do rekonstrukcji dziejów szkoły. Dziękujemy za cenne i życzliwe uwagi, za poświęcony czas. Serdeczne podziękowanie składamy również metropolicie poznańskiemu arcybiskupowi dr. Jerzemu Strobie, którego życzliwość i pomoc umożliwiły wydrukowanie tej pracy.

Autorzy

Poznań, sierpień 1994

